

Sport en interculturaliseren

8 inspirerende praktijkverhalen

Colofon

Uitgever

Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid vzw (ISB)
August De Boeckstraat 1 bus 3
9100 Sint-Niklaas 03/780.91.00
secretariaat@isbvzw.be www.isbvzw.be

ISB is een ledenvereniging en kenniscentrum voor de lokale en regionale sport- en recreatiesector.

Deze publicatie kwam tot stand in samenwerking met het Antwerps Minderheden centrum de8.

Gerealiseerd met steun van de Vlaamse Overheid.

Redactie

Eindredactie: David Nassen en Piet Van der Sypt (ISB)

Redactiegroep: Joke Van der maelen (ISB), Katleen Peleman, Houssein El Kouy en Christof Leyssens (de8)

Betrokken sportdiensten

De sportdiensten van Bilzen, Vlaamse Gemeenschapscommissie, Dendermonde, Leuven, Morsel, Vilvoorde, Zaventem en Zele

Begeleidingstraject Sport en Interculturaliseren

Deze publicatie is het resultaat van een begeleidingstraject met zeven gemeenten waarin goede praktijken de kansen kregen om te ontstaan en te groeien. De coaching gebeurde door de8 en ISB en werd mee vormgegeven door Koen Sips van Point Consulting Group.

Content en Design

©-Company en metaxia

Druk

Arte-Print

© ISB, december 2011

Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar worden gemaakt zonder voorafgaande, schriftelijke toestemming van ISB.

De gedrukte afbeeldingen zijn eigendom van ISB of werden ons aangeleverd door de betrokken sportdiensten, tenzij anders vermeld.

Inhoudstafel

Colofon	2
Inhoudstafel	3
Inleiding	4
8 Praktijkverhalen	
Bilzen	6
Brussel	10
Dendermonde	14
Leuven	18
Mortsel	22
Vilvoorde	26
Zaventem	30
Zeel	34
Tot slot ...	38

Inleiding

8 inspirerende praktijkverhalen

Planeet Aarde wordt meer en meer één groot dorp. Ook in Vlaanderen merken we dit en wordt onze maatschappij steeds multicultureler en etnisch diverser. Met de nodige aandacht voor ieders eigenheid en cultuurbeleving kunnen we er ook in de sportsector voor zorgen dat iedereen zich hier thuis voelt!

Sport is en blijft een universeel fenomeen dat een bijzondere kracht heeft om mensen in beweging te krijgen, letterlijk en figuurlijk. Niet alleen als participant, maar ook als medewerker, bestuurslid, scheidsrechter ... kan elke inwoner van Vlaanderen betrokken worden en een extra waarde bieden aan onze samenleving.

ISB en het Antwerps Minderhedencentrum de8 wil met deze publicatie een ondersteuning bieden om het interculturaliseringsproces verder aan te wakkeren. Een proces waarin ontmoeting en dialoog met mensen met verschillende culturele achtergronden echt centraal staat. Dit alles vanuit respect voor de eigenheid, en het besef van de gelaagdheid en dynamiek van culturen.

Met een bundeling van acht boeiende praktijkverhalen uit Bilzen, Brussel, Dendermonde, Leuven, Mortsel, Vilvoorde, Zaventem en Zele maken we dit thema echt concreet. Elk verhaal wordt bekeken door de ogen van de sportdienst en een betrokken persoon of partnerorganisatie. Een leerrijke reactie

van de8 en een opsomming van de meest praktische tips maken elke case compleet. Elke sportdienst of organisatie uit zowel een stad als een kleine landelijke gemeente die deze publicatie in handen krijgt, zal er iets van opsteken. Dat beloven we alvast op voorhand!

De publicatie is het resultaat van een begeleidings-traject van zeven gemeenten omtrent sport en interculturaliseren. Een samenwerking tussen ISB als ledenvereniging en kenniscentrum van de lokale sportsector en de expertise van de8 om inspirerende goede praktijken te laten en ontstaan en kansen te geven.

Het is in de sportsector meer dan ooit het moment om verder te gaan met dit thema. Geen holle inhoud, maar een oprechte houding en actie, daar draait interculturaliseren om. Dit alles dient in meerdere lagen van de sport te gebeuren. Het beleid, organisatiestructuur, personeel, het effectieve aanbod ... dient echt afgestemd te worden op de etnisch-cultureel diverse samenleving.

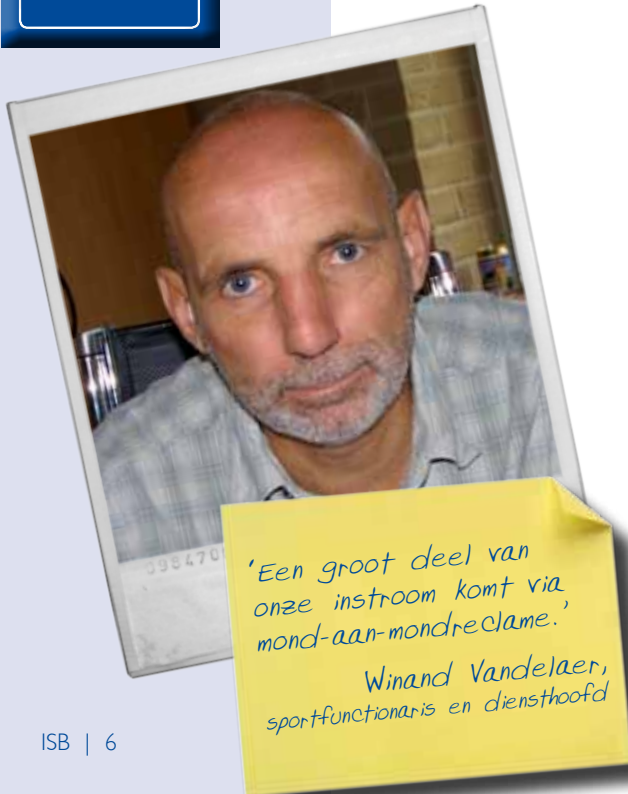
Veel leesplezier en veel succes met je initiatieven!

ISB, december 2011

Gevechtssporten zijn hot

De vraag om (kick)boksen als sport te organiseren is opmerkelijk groot in Bilzen. In 2010 startte de sportdienst met een initiatie cursus van 10 weken in een sporthal in Eigenbilzen (een deelgemeente van Bilzen). Sinds dan is de interesse en deelname enkel maar toegenomen. Na de initiatie kwam de oprichting van een bokscub. Vandaag is er een tweede club in oprichting. *'We zien in de gevechtssportdisciplines een breed echelon van culturen. Opvallend is dat de jongeren uit de Oost-Europese landen vooral voor klassiek boksen kiezen. Terwijl degenen uit de zuiderse landen vooral voor kickboksen gaan. Onze activiteiten staan open voor iedereen. Toch zien we dat bepaalde sporttakken een bredere interculturele rekruteringsbasis hebben dan anderen. Dat is zo voor boksen en kickboksen maar ook zaalvoetbal. Wat ook opvalt is dat judo, kendo en jui jitsu niet zo geliefd zijn bij onze allochtone inwoners. We zijn 2 jaar actief met kickboksen en hebben ondertussen een ledental van 200 opgebouwd. Dit succes komt vooral omdat we naar de doelgroep geluisterd hebben. En je zou het misschien niet meteen verwachten, maar onze bokscub telt ook een groot aantal meisjes.'* zegt Winand Vandelaer, sportfunctionaris.

Respect

De bokscub in Bilzen hecht veel belang aan onderling respect en discipline. Dit is essentieel voor de sfeer in de club en de verstandhouding tussen de verschillende etnische groepen vlot te laten verlopen. *'Iedereen betaalt hetzelfde lidgeld. De wijze waarop betaald wordt, die kan individueel verschillend zijn. Je kan je lidgeld per keer, per maand, per jaar betalen. Hetzelfde geldt voor de aankoop van het materiaal. We bieden geïnteresseerden ook de mogelijkheid zonder enige verplichting deel te nemen aan oefentrainingen. Ook hier is de respons hoog. Een groot deel van onze instroom komt via mond-aan-mondreclame. Dat is nog steeds het beste middel om de doelgroep naar je sportactiviteiten toe te leiden. Op het moment dat ze horen dat de drempels niet te hoog zijn en ze iemand kennen die deelneemt, is de stap snel gezet om zelf te komen.'*

Boksen voor de toekomst

Gevechtsporten zijn ideaal om een categorie van mensen die normaal niet zouden sporten toch te bereiken. Hierdoor nemen niet alleen zij deel aan sportactiviteiten in groepsverband. Het is vaak ook een aanleiding voor hun ouders en familie om zich te interesseren voor het vrijetijdsgebeuren in de gemeente. *'Eind dit jaar krijgen we een nieuwe sportzaal. Onze tweede bokscub die in de steigers staat, biedt ons de mogelijkheid om jongeren, meisjes en volwassenen afzonderlijk te laten trainen. Dit zal helpen om bepaalde drempels -denk maar aan meisjes en vrouwen- verder te verlagen. Daarnaast zal deze tweede club voor de ambitieuze sporters ook doorgroeimogelijkheden bieden. Wat we in de voorbije jaren geleerd hebben is dat duidelijke afspraken belangrijk zijn. Als iedereen zich daaraan houdt, dan krijg je een positieve wisselwerking tussen de alloctonen en autoctonen. Vandaag lopen onze gevechtsporten in Bilzen dan ook als een trein. En we zijn van plan om deze de komende jaren stevig op de rails te houden.'*

Een bokser aan het woord

'Boksen straalt voor mij avontuur uit. Je gaat in duel met je tegenstander en weet nooit op voorhand waar je zult uitkomen. Die spanning, dat onvoorspelbare trekt me aan. Het gaat nooit vervelen.

Ik beleef plezier aan de trainingen. Voor mij is het niet noodzakelijk dat ik later zelf wedstrijden vecht. Alleen al door samen in groep te oefenen, leer je ook al veel. Je leert je eigen lichaam en reactievermogen beter kennen. Je ontdekt hoe je op een losse manier toch gedisciplineerd kunt handelen. En je bouwt er ook een flinke dosis zelfvertrouwen door op.

Het ritueel van elke week naar de training te gaan, is iets waar ik naar uitkijk. Ik ontmoet er m'n kameraden en maak er ook nieuwe vrienden. Samen vormen we een hechte groep. Dat groepsgevoel zou ik voor geen geld willen missen.'

Een tevreden deelnemer

De case door de ogen van de8

Sport wordt steeds meer beschouwd als een belangrijk opvoedingsmilieu dat de ontwikkeling van jongeren bevordert. De persoonlijkheid en kwaliteit van een coach spelen een cruciale rol. Hij of zij moet (a) omgaan met mensen, groepen en moeilijke situaties, (b) opvoeden en communiceren en (c) optreden als een rolmodel voor de spelers.

Training geven aan een diverse ploeg is niet altijd gemakkelijk. 'Gewoon als het kan, speciaal als het moet' is de gouden regel voor de aanpak van een trainer naar zijn spelers toe.

Beschouw alle spelers eerst en vooral hetzelfde: kijk naar de persoon, niet naar de cultuur, en toon interesse voor die persoon! Speel kort op de bal bij problemen maar behandel conflicten met allochtone spelers zoals een ander conflict.

Daarnaast vragen kinderen of jongeren met probleemervaringen extra aandacht. Als trainer kan je niet anders dan hen een stuk mee opvoeden. Probeer zicht te krijgen op de context waarbinnen het kind opgroeit, thuis of op school. Zoek een werkbaar evenwicht tussen grenzen stellen en goed gedrag belonen, tussen kansen geven en verantwoordelijkheid vragen.

Christof Leyssens, Houssein El Kouy, Katleen Peleman

TIPS

- * Kijk met de verenigingen van je doelgroep hoe je drempels kunt verlagen. (gespreide betaling, materialen ter beschikking stellen...).
- * Zorg voor trainers en begeleiders die zowel op sportief als didactisch vlak goed opgeleid zijn.
- * Leer om te gaan met de verscheidenheid en eigenheid van de verschillende deelnemers zonder afstand te doen van de basisprincipes van je club.

Aanbod visualiseren

Elk jaar brengt de sportdienst van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) in Brussel een lijvige sportgids uit. Hierin vind je het volledig overzicht van het Nederlandstalig sportaanbod in het Brussels hoofdstedelijk gewest. Uit de reacties bleek echter dat het voor anderstalige ouders niet makkelijk was hun weg hierin te vinden. *'Daarom hebben wij beslist te gaan werken met 2 soorten kaarten: een overzichtskaart van heel het Brussels hoofdstedelijk gewest (Brussel en de 18 gemeenten die deel uitmaken van het Brussels hoofdstedelijk gewest) en 4 kleinere kaarten die telkens een deel van Brussel tonen. Zij tonen je de locaties waar de sportactiviteiten doorgaan en geven tegelijkertijd informatie over het aanbod. Je ziet ook de metrohaltes. Dat kan erg nuttig zijn als bv. iemand van Sint-Jans-Molenbeek wil inschatten hoever de sporthal in Koekelberg gelegen is.'* zegt An Van Buggenhout, sportfunctionaris.

Een extra prikkel

Dankzij deze kaarten krijgen ouders die hun kinderen in een bepaalde sporttak willen inschrijven een duidelijker beeld van zowel het sportaanbod, de ligging als de bereikbaarheid. *'We zien de kaart als een extra prikkel. Persoonlijke contacten met de ouders en de doelgroep blijven natuurlijk erg belangrijk. Tijdens gesprekken kun je hen inlichten over de verschillende activiteiten en hen rechtstreeks aanmoedigen om te gaan sporten. Vaak zien we dat ze het sportaanbod gewoon niet kennen. En onbekend is onbemind. Vandaar dat wij via onze contacten en onze kaarten veel aandacht besteden aan het kenbaar maken van ons aanbod.'*

VLAAMSE
GEMEENS
CHAPSCO
MMISSIE

Laagdrempelig werken

De VGC sportdienst ziet het als een basisopdracht om mensen toe te leiden naar sport. Een laagdrempelige benadering staat centraal in hun aanpak. *'Om dit te bereiken speelt communicatie een belangrijke rol. Wij hebben een bureau ingeschakeld voor het ontwerp en de lay-out van de kaart. Voor de verspreiding doen we beroep op intermediairen. Zoals WMKJ's (werking maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren), vzw Buurtsport Brussel en jeugdbewegingen. Ook via sportinfrastructuren en gemeenschapscentra wordt de kaart verdeeld. Scholen beschikken over een deelkaart van het gebied waar zij gelegen zijn. Aan hen hebben we gevraagd deze op een zichtbare plaats voor ouders en kinderen op te hangen en ook hun school aan te duiden. Allemaal middelen om het sportaanbod zo dicht mogelijk bij de mensen te brengen.'*

Coördinator van onthaalklas anderstalige nieuwkomers aan het woord

'Onze leerlingen doen graag aan sport. Elk jaar komen ze met de vraag waar ze kunnen voetballen, zwemmen ... Omdat onze leerlingen allemaal nieuw zijn in België en dus ook in Brussel, hebben ze geen zicht op de mogelijkheden hier. Als coördinator ga ik samen met hen op zoek waar ze zich kunnen inschrijven. De kaarten zijn nuttig om hen wegwijs te maken in het Brusselse aanbod.'

Sinds verleden jaar kunnen we onze leerlingen inschrijven voor een Sport-Na-School-pas. Dit is een schitterend initiatief van de stichting Vlaamse Schoolsport in samenwerking met de VGC-sportdienst. Via deze pas kunnen leerlingen kennis maken met een uitgebreid aanbod van reguliere activiteiten zoals hip hop, power yoga, fitness, spinning, Engels boeken, zwemmen...

Het aanbod is er en toch blijft de etnisch culturele groep vaak onzeker om zelf de stap te zetten. Dit heeft in vele gevallen te maken met hun gebrekkige kennis van het Nederlands. Het eerste bezoek leggen we dan ook vaak samen af. Ook voor onze leerlingen die in opvangcentra verblijven, proberen wij via onze contactpersonen in deze centra de SNS-pas te promoten. Deze inspanningen lonen de moeite. Want naast het leren van de taal is deelnemen aan sportactiviteiten een prima middel tot integratie.'

Valerie Depeet

De case door de ogen van de8

Bij interculturele communicatie benadrukken we dat persoonlijke contacten, zoals met ouders of leden, het allerbelangrijkst zijn. Maar schriftelijke of visuele informatie vormt hierbij een handig hulpmiddel. Natuurlijk moet deze schriftelijke communicatie aansluiten bij

de doelgroep die je wil bereiken. Betrek die doelgroep daarom ook als toetssteen wanneer je een brochure of website ontwikkelt, alleen zo kom je te weten wat hun noden en behoeften zijn.

Pas niet alleen inhoud maar ook je taal- en woordgebruik aan aan de reacties van de doelgroep. Wanneer je ervaart dat mensen je boodschap anders begrijpen, ga dan in je eigen communicatie na waar het misverstand kon ontstaan. Wees bewust van je eigen communicatiestijl, en houd rekening met het effect van je stijl op mensen van andere herkomst.

Maak gebruik van verschillende communicatiekanalen: mond-aan-mondreclame, digitale en klassieke media, folders en brochures... Communiceren is meer dan praten!

Christof Leyssens, Houssein El Kouy, Katleen Peleman

TIPS

- * Toets je idee af met de doelgroep.
- * Luister naar hun suggesties.
- * Baken je doel of doelgroep af.

'Samen kun je met een minimum aan inspanning een wereld van verschil creëren.'

Sandra Dias,
Sportpromotor

Fietslessen voor vrouwen

Eind 2008 benaderde Odice vzw (Oost-Vlaams Diversiteitscentrum) de sportdienst van Dendermonde met de vraag of zij fietslessen wilden organiseren voor allochtone vrouwen. Eén van hun werknemers, een dame van Afrikaanse origine, kon zelf niet fietsen en ervaarde dit als een grote beperking. 'Onze eerste groep deelnemers waren Afrikaanse vrouwen. Via onze partners hebben we het aanbod opengetrokken en zo zijn er ook moslima's bijgekomen. Voor al deze vrouwen, betekent fietsen een grote stap vooruit. Ze worden er mobieler door, kunnen hun kinderen naar en van school brengen. Maar fietsen haalt hen vooral uit hun isolement en opent makkelijker deuren voor werk.' zegt Sandra Dias, sportpromotor.

Zeer grote respons

Op vrij korte tijd begonnen de inschrijvingen binnen te stromen. Door het beperkt aantal beschikbare fietsen en de capaciteit van de lesgever, vielen er zelfs kandidaten uit de boot. 'Daarom hebben we dan ook beslist om meerdere cursussen per jaar te organiseren. We hebben ook een vrouwelijke lesgever gevonden voor moslima's. Jammer genoeg heeft onze oorspronkelijke lesgever om medische redenen moeten afhaken. Hierdoor stond het project in 2011 even op een laag pitje. Maar vanaf 2012 zijn we van plan om weer op volle toeren te draaien.'

Vreugdevolle momenten

Fietsen is in onze cultuur de normaalste zaak van de wereld. Maar voor deze vrouwen is het niet zo vanzelfsprekend. *'Na de lessenreeks beginnen ze eerst te fietsen in de wijken en rustigere straten. Eens ze hiermee vertrouwd zijn, zetten ze de volgende stap en begeven ze zich met de fiets in de drukker straten van het centrum. Wat me bij deze doelgroep opvalt, is hun dankbaarheid. Vaak worden ze geconfronteerd met vooroordelen en negatieve reacties. Ze zijn dan ook zeer erkentelijk dat er iets gedaan wordt om hen vooruit te helpen. Het is prettig om te zien hoeveel vreugde dit initiatief loswekt. Als die vrouwen op onze parking autonoom fietsen, dan zie je dezelfde blik als bij kinderen die stralen nadat ze bij Sinterklaas zijn langsgeweest.'*

Samenwerken werkt.

Voor de fietsen deed de sportdienst beroep op het Sociaal Huis. Zij hebben een fietswerkplaats waar ze oude, achtergelaten fietsen herstellen en ter beschikking stellen van mensen met financiële problemen. Na de cursus konden de deelnemers hier een fiets krijgen. Het Sociaal Huis maar ook Odice vzw, Huis voor Nederlands en de dienst Inburgering brachten kandidaten aan. En de politie gaf op het einde van de lessenreeks uitleg over het verkeersreglement. *'Door met al deze instanties samen te werken, is dit project vlot verlopen. Zowel qua instroom als qua organisatie. Het was daarenboven voor mezelf een heel leerrijk project. Het heeft me getoond hoe je samen met een minimum aan inspanning een wereld van verschil voor deze mensen kunt creëren. Eens je hen en hun gewoonten leert kennen, zijn het mensen zoals jij en ik. Het enige wat verschillend is, is de verpakking. Maar vanbinnen zijn we dezelfde, mensen van vlees en bloed.'*

Een fietser aan het woord

'Ik heb met plezier aan deze fietslessen deelgenomen. Fietsen is in België heel gewoon maar in onze landen is dat helemaal niet zo. Daarom zijn deze lessen erg zinvol. Ze geven ons letterlijk een duwtje in de rug om te leren fietsen.

In vele allochtone gezinnen heeft de vrouw geen auto. Zij verplaatsen zich te voet of met het openbaar vervoer. Met de fiets kunnen we ons sneller én onafhankelijker verplaatsen. Dat is bijzonder handig om boodschappen te doen of de kinderen naar school te brengen.

Fietsen is ook goed voor je gezondheid. Het zet je in beweging. Je voelt gewoon dat dit goed is voor je lichaam.'

Een actieve fietser

De case door de ogen van de8

Standaard sportpromotie volstaat niet om iemand die nog nooit eerder aan sport deed, te motiveren om voor het eerst te gaan sporten. Om nieuwe doelgroepen zoals kansarmen en etnisch-culturele minderheden te bereiken en te motiveren heb je een bredere insteek, een aanpak op maat, nodig.

Verzamel inzichten in de verschillende motivaties die een rol spelen bij mensen uit de doelgroep die wél sporten. Misschien gaan ze sporten om sociale redenen, voor de gezelligheid, om gezondheidsredenen, voor hun persoonlijke ontwikkeling, om hun zelfvertrouwen te vergroten, om emancipatorische redenen? Of om hun mobiliteit te vergroten, wat bij dit project sterk aanwezig is. Betrek de doelgroep bij die zoektocht, verplaats je in hun leefwereld en bedenk mogelijkheden om daarop in te spelen.

Samenwerking met organisaties van buiten de sportsector, socio-culturele werkingen, organisaties van etnisch-culturele minderheden... helpt je om breder te kijken dan je sportbril.

Focus je aanbod en je promotie niet op één aspect van sport, zoals de sportieve prestatie, maar zet deze nieuwe inzichten strategisch in!

Christof Leyssens, Houssein El Kouy, Katleen Peleman

TIPS

- * Werk samen met instanties die goed op de hoogte zijn over de gevoeligheden bij etnisch-culturele minderheden. Zij kunnen je helpen om valkuilen te vermijden.
- * Vraag een kleine deelname prijs. Het zorgt voor een extra motivatie om aanwezig te zijn.
- * Zet je vooroordelen over deze doelgroep opzij. Kijk met een open blik.

Buurtsport

In Leuven is Buurtsport al verschillende jaren bezig met zoveel mogelijk mensen uit alle lagen van de bevolking in contact te brengen met sport. Door in de aandachtswijken een sportaanbod te creëren, wilt Buurtsport Leuven de leefomgeving van deze mensen verbeteren. *'Leuven trekt de sociale kaart. De stad wil sport zo dicht mogelijk bij de burger brengen. De doelgroep van Buurtsport is breed en niet zo makkelijk samen te vatten. Toch doe ik een poging. Buurtsport richt zich tot iedereen die maatschappelijk kwetsbaar is. Dat zijn mannen en vrouwen, jongens en meisjes, kinderen, jongeren, volwassenen en senioren, autochtonen en allochtonen, sportievelingen en sportkansarmen. Wij zien sport als een middel om sociale uitsluiting tegen te gaan. Wij werken dan ook samen met allerlei sociale organisaties zoals buurthuizen, wijkbureaus, de Integratiedienst, de dienst Welzijn, de jeugddienst, het OCMW en andere verenigingen die zich specifiek richten tot kansarmen en etnisch culturele minderheden. Bijna alle activiteiten die wij opstarten, worden in samenwerking met of op vraag van deze werkingen georganiseerd. De voorbije jaren hebben we een duidelijke evolutie gezien. Het aanbod van de buurtsportactiviteiten is groter geworden. Daarenboven is de samenwerking met de clubs verbeterd waardoor de doorstroming naar het reguliere aanbod aanzienlijk toegenomen is.'* zegt Iris De Keyser van Buurtsport Leuven.

'Met Buurtsport kunnen we er een topbuurt van maken.'

*Iris De Keyser,
Buurtsport Leuven*

Sportcheques

Buurtsport tracht een oplossing te zoeken tegen sociale uitsluiting, enerzijds door het organiseren van sportactiviteiten in de achterstandswijken. Anderzijds door sportcheques aan te bieden zodat kansarmen toch kunnen aansluiten bij het reguliere sportcircuit. *“Via de sportcheques willen we de financiële drempel wegnemen. Deze cheques werden in het leven geroepen voor de inwoners van Leuven die een laag inkomen hebben. Ze hebben recht op een korting van 50% (met een maximum van 75 euro). Elke rechthebbende kan slechts één keer per jaar een aanvraag doen. Het is een beperkte financiële stimulus die ervoor zorgt dat deze kansengroepen toch doorstromen naar het reguliere aanbod en lid worden van een Leuvense club. Via onze activiteiten in de aandachtswijken richten we ons uiteraard tot de maatschappelijk kwetsbaren maar tegelijkertijd vinden we het belangrijk dat andere kinderen en jongeren hier ook aan deelnemen. Zij zijn van harte welkom. Zo kunnen we met buurtsport er een echte topbuurt van maken.”*

Werkgroep

‘interculturaliseren’

De werkgroep ‘interculturaliseren’ is ontstaan vanuit een samenwerking met een jongerenwerker van de integratiedienst. Deze werkte heel intensief rond individuele begeleiding van zijn groep in een sportclub. In vele gevallen lukte dat. Maar toch stelde hij vast dat na verloop van tijd heel wat jongeren weer afhaakten. *‘We zijn dan samen gaan zoeken naar de oorzaak. Zo is de werkgroep ‘interculturaliseren’ ontstaan. We hebben ook beroep gedaan op andere sportclubs om hun mening en ervaring hierover te kennen. Ondertussen zijn we een jaar verder en moeten we vaststellen dat we op dit vlak hulp nodig hebben. Daarom laten we ons hierin nu begeleiden via Streetwize, een externe organisatie met wie we samenwerken rond het thema ‘I can because I choose’. Dit project staat nog in z’n kinderschoenen maar we geloven dat zij de juiste aanpak hebben om die jongeren te bereiken.’*

Streetwise vzw aan het woord

Streetwise is ontstaan uit Mobile School Group, een CVBA-VSO met als doel de eigenwaarde van straatkinderen te verhogen via mobiele scholen, een vorm van informele educatie op straat. We merkten dat ontzettend veel kinderen niet aardden in de bestaande projecten die hen wilden integreren. Simpelweg omdat de keuze niet door het kind zelf werd gemaakt. Eigenwaarde is cruciaal in dat verhaal en de mobiele school wil in de eerste plaats dat fundament leggen waarop alle verdere stappen kunnen worden gebouwd.

Zo geldt het ook voor toeleiding in Buurtsport. Als het kind niet zelf vol zelfvertrouwen en ambitie kiest is het erg moeilijk om een duurzaam traject op te bouwen. De sleutel is een verandering van referentiekader: opportuniteiten ontwikkelen waar anderen vaak enkel problemen aanpakken.

Geïnspireerd door de aanpak van de mobiele school gaan wij aan de slag met Buurtsport Leuven. We gaan op zoek naar innovatieve instrumenten om de eigenwaarde van de jongeren te verhogen en het referentiekader van sportclubs te veranderen. Op die manier zetten we een stapje mee in het duurzamer en effectiever maken van buurtsporttoeleiding. De winsten die Streetwise maakt worden voor 100 % geïnvesteerd in mobiele scholen. Zo heeft Buurtsport Leuven ook impact op straatkinderen in de hele wereld.

Thomas Geusens

De case door de ogen van de8

Werken aan positief omgaan met diversiteit doe je stapsgewijs. Het vraagt heel wat inzet, motivatie en bereidwilligheid van de verschillende partijen in een sportclub.

Geef waardering aan kleine stappen die gezet zijn. Streef kleine successen na. Maak concrete resultaten snel zichtbaar in plaats van te wachten tot iedereen in de club overtuigd is. Kleine successen openen de ogen en veranderen de mentaliteit. Communiceer over deze successen in je clubblad, op de website of op een familiedag, want ze hebben een motiverend effect op je medewerkers, je doelgroep en ze zullen twijfelaars over de streep trekken.

Maar wees tegelijkertijd realistisch in je ambities. Hou je medewerkers van in het begin voor ogen dat je ook tegenslagen zal tegenkomen. Het is onmogelijk om alles op voorhand te voorzien en te plannen. Het proces van trial & error – leren uit je fouten en/of ervaringen – geldt ook voor het werken rond diversiteit in een sportclub. Verberg fouten of tegenslagen niet, maar gebruik ze om tot een betere verstandhouding te komen.

Christof Leyssens, Houssein El Kouy, Katleen Peleman

TIPS

- * Durf experimenteren.
- * Neem vooral actie en reflecteer nadien.
- * Werk samen met de juiste partners (o.a. OCMW, integratiedienst, allochtone verenigingen).

Sport op het woonwagenterrein

De stad Mortsel heeft op haar grondgebied het eerste officiële woonwagenterrein in Vlaanderen. De bewoners van dit terrein zijn mensen met een nomadische cultuur die zich hier kwamen vestigen. Mortsel zet zich in om deze gemeenschap te laten deelnemen aan het gemeentelijke sportieve leven. 'In de zomer van 2009 zijn we naar het woonwagenterrein getrokken om de kinderen kennis te laten maken met verschillende sporten. Twee begeleiders trokken er naar toe met een bakfiets en een fiets met aanhangwagen vol sport- en spelmateriaal. Zij animeerden de kinderen tussen 14u00 en 16u00. De idee om in de eigen vertrouwde wijk sportactiviteiten aan te bieden leefde al vanaf 2008. Toen zijn we gestart met het initiatief 'Blokske Rond'. Dit was een nieuw concept waarmee wij sport en spel naar onze inwoners brengen in plaats dat zij zich moeten verplaatsen. In 2009 hebben we dit dan uitgebreid naar de mensen van het woonwagenterrein.' zegt Jo Dirix, sportfunctionaris.

Met de sociale dienst

De sociale dienst van Mortsel heeft een nauw en persoonlijk contact met de inwoners van de woonwagenvijk. Uit de gesprekken konden ze afleiden dat er een verlangen was om meer aan sport te doen. Die informatie speelde de sociale werkers door aan de sportdienst. *'Zo is de bal aan het rollen gegaan.'* getuigt Jo Dirix. *'Door de goede contacten tussen de sociale dienst en de woonwagenbewoners, viel ons initiatief al meteen in goede aarde. Voor we van start gingen, zijn we met de monitoren ter plaatse gegaan. Onze collega van de sociale dienst stelde ons voor aan de ouders en de kinderen. Moesten we het initiatief zelf ter plekke aan de man gebracht hebben, zou dat flink wat moeilijker geweest zijn. Het is onze ervaring dat vertrouwenspersonen een cruciale rol spelen.'*

Enthousiasme troef

De locatie brengt natuurlijk een aantal beperkingen met zich mee. Vandaag wordt er gespeeld en gesport op een beperkt, geasfalteerd pleintje zonder echte sportfaciliteiten. Hierdoor is het voor de monitoren niet altijd even makkelijk om structuur in het geheel te brengen. Maar dit belet niet dat het enthousiasme van de kinderen zeer groot is. *'Van bij het begin waren de reacties bij zowel de ouders als de kinderen bijzonder enthousiast. En die positieve ingesteldheid is er nog steeds. Als het van de bewoners afhangt, breiden we het uit naar een permanent aanbod, het hele jaar door. Weet je dat het enthousiasme bij de kinderen zo groot is dat het van de monitoren heel wat vaardigheid vraagt om die uitbundigheid in goede banen te leiden?'*

De toekomst = integratie

Het woonwagenproject in Mortsel toont aan hoe mensen met een andere etnisch culturele achtergrond toch kunnen deelnemen aan onze samenleving. Met vertrouwensfiguren en een aangepaste aanpak kunnen zaken gerealiseerd worden die men op het eerste zicht niet altijd voor mogelijk houdt. *'Wij willen het woonwagenproject zeker verderzetten en onderzoeken hoe we het kunnen uitbreiden. Het heeft ons ook op weg geholpen om andere initiatieven te nemen waarmee we andere allochtone groepen kunnen toeleiden naar ons bestaande aanbod. Het heeft zonder twijfel de toon gezet voor nog meer integratie binnen onze gemeente.'*

Een monitor aan het woord

'Mensen met een allochtone achtergrond zijn evenzeer inwoners van onze gemeente. Zij hebben dezelfde rechten en dus ook recht op sport en ontspanning. Door hen bij sport en vrijetijdsactiviteiten te betrekken, ontstaan er op een spontane manier menselijke contacten. Hierdoor ga je mekaar beter begrijpen en dat is een cruciale stap bij integratie.'

Wat mij vooral opviel bij de bewoners van het woonwagenterrein, was hun gedrevenheid. Ze beleefden werkelijk plezier aan die sportnamiddagen. Hun enthousiasme, dat was puur en aanstekelijk om mee te werken.'

Een gedreven monitor

De case door de ogen van de8

Om het wederzijds begrip en de samenhang van een sportwerking op een woonwagenterrein of in een multiculturele club te vergroten, zijn allochtone medewerkers goud waard. Ze vormen een brug naar allochtone spelers en ouders waardoor ze een vertrouwensband kunnen opbouwen met deze mensen. Allochtone medewerkers die de rol van brugfiguur opnemen, staan centraal in een sportclub met veel diversiteit.

Brugfiguren kennen de noden en de context van de doelgroep, waardoor misverstanden vermeden worden. Hun inzichten en inlevingsvermogen zijn van onschatbare waarde. Brugfiguren zijn meer dan tolken!

Brugfiguren kunnen andere allochtone ouders aanmoedigen om deel te nemen aan het clubleven. Geef hen ruimte voor hun eigen ideeën om ouders te betrekken, ook als die afwijken van wat gangbaar is. Vertrouwen geven is vertrouwen krijgen!

Maar schenk daarbij ook voldoende aandacht aan de moeilijke positie van brugfiguren. Let op dat je hen niet verantwoordelijk stelt voor de problemen bij een bepaalde groep. Toon begrip voor het loyaliteitsconflict waarin ze zich af en toe bevinden. Bescherm deze personen en geef hen het gevoel dat ze werkelijk deel uitmaken van de sportclub, dat ze onmisbaar zijn voor de goede werking van de club.

Christof Leyssens, Houssein El Kouy, Katleen Peleman

TIPS

- * Investeer in een persoonlijk contact met de doelgroep.
- * Werk met vertrouwenspersonen of brugfiguren.
- * Geef hen wat extra tijd en energie. Het zet hen in beweging.

De vrijetijdspas in de kijker

In Vilvoorde kunnen jongeren waarvan de ouders een beperkt inkomen hebben, beroep doen op de vrijetijdspas. Vaak zijn dit ouders met een etnisch diverse achtergrond. Via een kortingskaart kunnen zij voor weinig geld deelnemen aan allerlei vrijetijds- en sportactiviteiten. Een initiatief waarvan je zou denken dat de respons bij zowel de lokale als allochtone arme inwoners groot is. Toch stelde de sportdienst in Vilvoorde vast dat deze pas onvoldoende gebruikt wordt. 'Dit ondergebruik heeft veel te maken met de anderstaligheid van de doelgroep. Vaak spreken ze Frans of een andere taal waardoor de informatie over deze pas hen niet bereikt. Hierdoor hebben ze ook geen goed zicht op het totaalpakket aan voordelen. Als ze bijvoorbeeld de pas benutten voor een korting op schoolactiviteiten, zijn ze zich vaak niet bewust dat ze deze ook nog voor sportactiviteiten kunnen gebruiken. Of als ze de pas gebruiken voor een korting bij een sportclub staan ze er niet bij stil dat ze deze ook voor culturele activiteiten kunnen aanwenden.' zegt Kaat Van Cauwenbergh, sportfunctionaris.

Samen de schouders

eronder zetten

De werkgroep 'Vrijetijdspas' plant het gebruik van de pas in de komende maanden flink te stimuleren. Zo gaan ze scholen blijven aanmoedigen om de leerlingen hierover te informeren. En nauwer samenwerken met Warmkracht, een vereniging waar armen het woord nemen. 'Wij gaan ook opnieuw de sportclubs aanmoedigen om de pas te aanvaarden. Vandaag zijn het slechts enkele clubs die dit doen. Dit heeft ongetwijfeld te maken met het feit dat van hen verwacht wordt dat zij 20% van het inschrijvingsgeld voor hun rekening nemen. Toch willen we hen overtuigen dat deze kleine financiële inspanning voldoende kan zijn om de doelgroep over de streep te trekken. Zodat hun club een weerspiegeling wordt van de echte samenleving.'

Erbij horen

Etnische minderheden en kansarmen bereiken is niet eenvoudig. Toch loont het de moeite. Als je hen juist informeert over de mogelijkheden van de pas, dan staan ze in vele gevallen hiervoor open. 'De interessante kortingen kunnen hen wel degelijk motiveren maar nog veel belangrijker voor hen is het gevoel om erbij te horen. Hoe breder de mogelijkheden van de pas, hoe meer kansen we hen kunnen aanbieden ergens deel van uit te maken. Het beeld dat zij aan de rand van de samenleving willen staan klopt helemaal niet. Integendeel, in de meeste gevallen willen ze er actief aan deelnemen. Het komt erop aan de juiste ingangspoort te vinden.'

Maand van de club

Vilvoorde weet een aardig aantal deelnemers te lokken via 'de maand van de sportclub'. In september kunnen kinderen de hele maand gratis deelnemen aan de sportactiviteiten van 25 clubs. 'Dit is een prima gelegenheid om hen kennis te laten maken met de verschillende sporten en clubs. Precies omdat het vrijblijvend is en men niet verplicht is zich in te schrijven, kent dit initiatief veel succes. Op dit soort drempelverlagende initiatieven willen we in de toekomst blijven inzetten. Daarom zijn we onze folder ook aan het herwerken. Via pictogrammen willen we onze boodschap op een nog eenvoudigere en meer doelgerichte manier brengen. Het is de mix van al die inspanningen die maakt dat we de doelgroep bereiken. Dat is de inzet. Telkens we erin slagen iemand van hen naar een sportclub, -kamp of andere activiteit toe te leiden, is ons opzet geslaagd.'

Een gebruiker van een vrijetijdspas

'Ik heb de vrijetijdspas leren kennen via m'n school. In het begin wist ik niet goed wat ik er allemaal mee kon. Ondertussen weet ik dat hij een heel gamma van pluspunten biedt. Zo kun je je voor 10 euro lidgeld bij een sportclub aansluiten. Voor hetzelfde bedrag kun je deelnemen aan een sportkamp dat door de sportdienst van Vilvoorde ingericht wordt.

Voor slechts 1 euro kun je in het stedelijk zwembad 't Zeepaardje terecht. En dan zijn er niet te vergeten nog al de culturele activiteiten zoals een film of toneelvoorstelling waar je voor slechts 2.5 euro kunt aan deelnemen. Ik kan je verzekeren: sinds ik de vrijetijdspas ken, heb ik vrije tijd te kort.'

Een Vilvoordenaar die van z'n vrije tijd geniet

De case door de ogen van de8

Met de vrijetijdspas kiest Vilvoorde er resoluut voor om de sportparticipatie van kansengroepen te verhogen. De stad kan dit echter niet alleen. Deze beleidsmaatregel zal enkel een succes worden wanneer er binnen de sportverenigingen hiervoor een breed draagvlak bestaat.

Denk daarom goed na over voordelen die een sportvereniging erbij heeft om zich meer open te stellen voor allochtonen. Dit kan onder de vorm van concrete of algemene argumenten: het brengt meer leden, extra inkomsten, een nieuw netwerk, een betere band met de buurt, je haalt nieuwe subsidies binnen, het versterkt het sociale karakter van je club of verbetert de sfeer, ...

Maar erken ook dat er moeilijkheden aan verbonden zijn. Diversiteit in je sportclub vraagt aanpassingen aan je manier van werken. Elke verandering gebeurt met vallen en opstaan. Daarom is het belangrijk dat je durft leren van jezelf, van anderen en luistert naar elkaars ergernissen en slechte ervaringen. Maar blij constructief: doe een denkoefening over oplossingen in plaats van over problemen.

Sportclubs en hun leden staan niet alleen in het complexe verhaal van diversiteit en interculturaliteit. Vaak hebben ze onvoldoende zicht op de sociale kaart – sociale voorzieningen en sociale maatregelen – uit hun omgeving. Er bestaan organisaties die ondersteuning aanbieden rond het omgaan met diversiteit, zoals integratiediensten en integratiecentra.

Christof Leyssens, Houssein El Kouy, Katleen Peleman

TIPS

- * Ga voor een motiverende en positieve aanpak maar blij realistisch.
- * Werk ook via de tussenschakels zoals scholen, sportclubs, de vertrouwenspersoon bij het OCMW...
- * Betrek de doelgroep ook bij het uitwerken van de pas.

Melting pot

Zaventem is een 'melting pot' van allerlei nationaliteiten. Om de sociale cohesie in de gemeente te bevorderen werkt de sportdienst onder meer samen met El Hambra. Sinds 2004 is er een goede verstandhouding tussen deze allochtone jeugdvereniging en de sportdienst met als doel samen sport en andere activiteiten te organiseren. *'De projecten van El Hambra richten zich vooral tot jongeren van 6-12 en 12-25 jaar van Groot-Zaventem. Ze willen de jeugd in de eerste plaats een zinvolle vrijetijdsbesteding geven. Samen werken we aan het organiseren van 2 buurtsporttornooien per jaar en allerlei wekelijkse sportactiviteiten zoals zaalvoetbal en verdedigingsporten. Dit doen we via een overlegplatform waarvan de sport- en jeugddienst, de provinciale integratiedienst en enkele allochtone verenigingen deel uitmaken. We komen regelmatig samen om ideeën uit te wisselen. Ons doel is om activiteiten op te starten en verder te ondersteunen waarbij we een zo breed mogelijke doelgroep bereiken.'* zegt Cindy Winters, verantwoordelijke sportdienst.

Los versus gestructureerd

Allochtone verenigingen werken anders. Ze werken niet via vaste structuren maar op een veel lossere manier. *'Wij houden hier rekening mee. We geven hen de ruimte om het 'losse' concept ook binnen de sport toe te passen. Zo hebben deze allochtone verenigingen geen vaste trainingsmomenten en/of vaste sporten. De ene week doen ze zaalvoetbal, de andere week volleybal en/of gevechtssporten. Ze houden ervan om af te wisselen en plannen geen week op voorhand welke sport ze gaan doen. Ze gaan die sport beoefenen waar ze die week zin in hebben. Heel anders dan wat onze andere sporthalgebruikers doen. Zij beoefenen meestal vaste sporten en doen dit aan een vast ritme. Als je resultaten wilt bereiken, doe je er goed aan van dit vaste patroon af te stappen en mee te gaan in hun flow. Als je vanuit hun leefwereld vertrekt, zal de integratie gegarandeerd vlotter verlopen.'*

Een leerrijke samenwerking

Het valt op hoe Zaventem haar allochtone burgers niet alleen betreft in het sportgebeuren maar ook inspeelt op hun vraag en behoeften. *'Deze samenwerking leert ons vooral hoe anders deze doelgroep denkt en handelt. Dat is precies waar we vandaag op inspelen. In de toekomst zullen we dit blijven doen. We hebben plannen om het sportaanbod zowel naar onze allochtone als lokale bewoners uit te breiden. De buurtsporttornooien willen we uitbreiden naar buurtterreintjes. We behouden de wekelijkse sportactiviteiten maar willen vooral de kwaliteit ervan optimaliseren door bv. hun gediplomeerde lesgevers in te schakelen. Verder hebben wij als gemeente de ambitie om niet alleen aan integratie te doen via sport. Ook op het vlak van sociale, culturele en educatieve activiteiten hebben wij heel wat plannen. Het komt er nu op aan er werk van te maken en deze om te zetten in de praktijk.'*

Jeugdvereniging El Hambra aan het woord

'Wij zien sport als een belangrijke katalysator voor maatschappelijke integratie van de jeugd in onze samenleving. Sport heeft niet alleen een positieve impact op de gezondheid en de fysieke conditie. Sport neemt ook de barrières tussen gemeenschappen weg. Het sloopt de muren tussen mensen en brengt hen dicht bij elkaar.

Een hechte samenwerking met de sportdienst blijft voor ons een topprioriteit. Zij bieden ons de nodige ondersteuning om onze sportieve doelstellingen te realiseren. Op die manier kunnen wij een flink aantal jonge Zaven-

temenaren bereiken en ervoor zorgen dat zij de weg naar sport vinden.

Samen met de sportdienst willen wij de sportieve ontwikkeling bij Zaventemse jongeren verder ontwikkelen en bevorderen. Door hen de kans te bieden aan sport te doen, stimuleren wij integratie. Zo wordt het voor hen makkelijker om deel uit te maken van de gemeenschap en een meerwaarde te bieden aan de samenleving.'

Een enthousiast bestuurslid

De case door de ogen van de8

Deze samenwerking steunt op respect en vertrouwen, twee sleutelwoorden voor een goede samenwerking met allochtone verenigingen. Enkele succesfactoren:

Begin met elkaar te leren kennen. Maak tijd en investeer in het opbouwen van goede contacten met een aantal trekkers in de verenigingen. Goede

persoonlijke contacten vormen het begin van wederzijds vertrouwen.

Houd er rekening mee dat het ritme en efficiëntie van een professionele dienst ontzettend veel hoger ligt dan van een vrijwilligersvereniging, zeker in het geval van een vrij jonge allochtone vereniging.

Begin met iets concreets en haalbaars, zichtbare resultaten die de mensen voldoening geven. Een kleine activiteit heeft meer kans op succes en kan een stevig fundament zijn voor verdere samenwerking.

Het geheim van een goede verstandhouding is: blijf praten! Controleer regelmatig of je goed begrijpt wat de andere bedoelt of van je verwacht.

Allochtone verenigingen voelen zich soms "gebruikt" door andere instanties. Alsof ze er enkel zijn om "kleur" te leveren. Daarom is het belangrijk dat je allochtone verenigingen niet als doelgroep beschouwt, maar als een volwaardige partner. Erken hun deskundigheid en streef naar een win-winsituatie.

Christof Leyssens, Houssein El Kouy, Katleen Peleman

TIPS

- * Neem initiatieven om alle inwoners van je gemeente aan het bewegen te zetten.
- * Verplaats je in de doelgroep. Heb begrip voor een lossere manier van werken maar maak hen tegelijkertijd bewust van het belang van afspraken.
- * Werk met een allochtone vereniging. Zij zijn goed geplaatst om de doelgroep te bereiken.

Naar de doelgroep

Hoe kom je spontaan tot een dialoog met etnisch culturele minderheden? In Zele doen ze dit door naar de doelgroep toe te stappen. Samen trekken de sport en de integratie dienst naar scholen waar koffie- en theemomenten aan moeders aangeboden worden. Het is een prima gelegenheid om moeders met een etnisch diverse achtergrond te ontmoeten en in te lichten over de activiteiten van de sport- en jeugddienst van de gemeente. *'Moeders spelen in alle culturen een belangrijke rol in de opvoeding van kinderen. In vele gevallen maken zij het onderwerp bespreekbaar in het gezin. Daarom wilden we hen in de eerste plaats bereiken. Uit onze gesprekken met hen blijkt dat zij vaak gewoon niet op de hoogte zijn van onze activiteiten. En wat zien we? Door hen te informeren stijgt de deelname van hun kinderen tijdens onze sportkampen en onze dagactiviteiten.'* zegt An D'heer, sportambtenaar.

*'Door met de moeders
in dialoog te gaan,
bereiken we meer resul-
taten.'*

*An D'heer,
sportambtenaar*

gemeente

ZELE

In dialoog

De gesprekken verlopen gemoedelijk. Moeders krijgen informatie over de activiteiten van de jeugd- en de sportdienst. Ze kunnen rechtstreeks vragen stellen aan zowel de sport- als integratie ambtenaar. Als ze flyers of boekjes over de activiteiten willen inkijken, dan kan dat. Voor hen die de Nederlandse taal niet spreken, is er een tolk. *'Wij stellen vast dat we door met hen in dialoog te gaan resultaten bereiken. Door de eerste stap te zetten en zelf naar hen toe te stappen, geven we het signaal dat we in hen geïnteresseerd zijn. Dat is een basis voor een goed gesprek. Hierdoor komen ze los en beginnen ze vragen te stellen. Vanaf het moment dat je merkt dat zij geïnteresseerd worden in ons aanbod, weet je dat je op goede weg bent. Dan is de volgende stap, de deelname, niet ver weg.'*

Samen

De samenwerking met de integratiedienst biedt een reeks voordelen. Zij kennen de gevoeligheden van deze doelgroep en weten hoe ermee om te gaan. *'Het valt me op dat zij er vrij makkelijk in slagen een brug te slaan met de doelgroep. Dat merk je tijdens de gesprekken. Er is een sfeer van vertrouwen. Wij werken ook nauw samen met de jeugddienst om jongeren van etnische culturele minderheden te betrekken bij initiatieven zoals de Buitenspeeldag. Ook hier zien we dat zij door hun ervaring met jongeren goed geplaatst zijn om hen over de streep te halen deel te nemen.'*

Een lange weg te gaan

Het is een feit dat de deelname van etnische minderheden aan sport- en jeugdactiviteiten toegenomen is in Zele. Maar dat er nog een lange weg te gaan is, is even waar. Tijdens de sportkampen in de zomervakantie is 5% van de deelnemers van etnisch diverse origine. Tijdens de sportkampen in de paasvakantie en losse activiteiten op woensdagnamiddag is dit aantal gegroeid tot 10%. De deelname aan onze activiteiten weerspiegelt nog niet voldoende onze maatschappij van vandaag. Daarom plannen wij samen met de integratie en de jeugddienst nieuwe initiatieven om de afstand met de deze groep verder te overbruggen. Want één ding is zeker: hoe beter je contact met deze mensen is, hoe kleiner de stap voor hen naar onze activiteiten wordt.

Een moeder aan het woord

'Deze koffiemomenten geven ons de kans de vragen die we hebben rechtstreeks aan de organisatoren te stellen. Dit vind ik veel praktischer dan de informatie in een folder te lezen. Nederlands is onze moedertaal niet. Daarom willen we zeker zijn dat we het goed begrijpen. Persoonlijke contacten helpen ons hierbij.

Ik vind het belangrijk dat m'n kind deelneemt aan sportactiviteiten. Het is niet alleen gezond. Het zorgt ook voor nieuwe sociale contacten. We zien dat ze door samen met hun vriendjes op school te sporten hun vriendschapsband alleen maar nauwer wordt.

Het bevordert daarenboven het samenhorigheidsgevoel. En dat zijn toch wel zaken die kleur geven aan hun kindertijd.

Wat ik ook belangrijk vind, is dat onze jongeren door te sporten op een zinvolle manier hun vrije tijd doorbrengen. Het houdt hen weg van de straat. Het is een prima manier om op een evenwichtige en geïntegreerde manier op te groeien. En dat is precies wat onze kinderen nodig hebben om een mooie toekomst op te bouwen.'

Een trotse ouder

De case door de ogen van de8

Onze multiculturele samenleving is geen ver-van-mijn-bed-show, maar dagelijkse realiteit op straat, in de bus, op school, in het ziekenhuis. De belangrijkste leerschool voor je interculturele vaardigheden blijven de dagelijkse contacten. En de meest centrale van

die vaardigheden is de dialoog.

Een open en respectvolle dialoog kunnen voeren, vormt de basis voor het omgaan met diversiteit. In dialoog gaan betekent actief luisteren, geïnteresseerd vragen stellen en bereid zijn om je eigen standpunten in vraag te stellen. Verwar een dialoog niet met een waarheidsgevecht, waarbij iedere partij met argumenten het eigen standpunt blijft verdedigen.

Hoe moeilijk het ook kan zijn, ga in je dialoog altijd op zoek naar de positieve intenties achter de woorden en daden van de andere. Als je uit een moeilijke situatie wil geraken, moet je eerst inzicht verkrijgen in elkaars beweegredenen alvorens je naar elkaar kan toegroeien.

Christof Leyssens, Houssein El Kouy, Katleen Peleman

TIPS

- * Ga in je dialoog op zoek naar de positieve intenties van de andere.
- * Stap naar de doelgroep toe. Zet zelf de eerste stap.
- * Geloof in de dialoog. Ga een ongedwongen gesprek met hen aan.

Sport en bewegen

is leuk voor iedereen

Alle gemeenten en steden gaan voor een Sport voor Allen-beleid. Iedereen levenslang aan het sporten en bewegen zetten is de uitdaging. Een Sport voor Allen-beleid houdt per definitie in dat alle burgers worden aangesproken. Dus ook inwoners van etnisch diverse afkomst. Anno 2012 is diversiteit namelijk een realiteit. Een zelfkritische blik op het gevoerde sportbeleid is echter aangewezen. Sportdeelname is nog geen afspiegeling van de bevolkingssamenstelling. Principes als 'iedereen is welkom' zijn niet voldoende en geen garantie voor een laagdrempelig aanbod.

Waarom specifieke aandacht voor sport en etnisch-culturele minderheden? Voor sportdiensten in eerste instantie omdat sporten en bewegen leuk en belangrijk is voor iedereen! Sportieve en sociale doelstellingen kunnen elkaar versterken, zodat we verder geraken dan ooit mogelijk was geweest zonder brede aanpak. Mensen laten sporten is daarbij een essentiële voorwaarde om sport als middel in te zetten.

Een laagdrempelige en sociale aanpak, kritisch drempels wegwerken en een variatie van sportvormen aanbieden, zowel in clubverband of op andersgeorganiseerde wijze, recreatief of competitief ... loont om mensen die nog niet sporten aan te zetten tot actie.

Leg de focus zeker niet alleen op de actieve sportdeelnemers, maar ook op trainers, bestuursleden, vrijwilligers of sportraad-leden. In de zoektocht naar gekwalificeerde trainers of enthousiaste vrijwilligers ligt er ongetwijfeld nog een potentieel bij

ouders en jongeren met etnisch diverse roots. Betrokkenheid van een diverse groep medewerkers in het bestuurskader of bij het sportbeleid zorgt bovendien voor een betere dialoog en gedragende aanpak.

Kom in actie en doe iets!

Iedereen is overtuigd van de realiteit van interculturaliteit in sport. Talrijke publicaties, studiedagen, visieteksten, actieplannen ... hieromtrent passeerden de revue. Iedereen kreeg hierover al uitleg en achtergrondinformatie. Het enige wat nu nog nodig is, is actie ondernemen! Blijf daarom niet hangen in een cijferanalyse van de etnisch culturele minderheden in je gemeente. Ga gewoon aan de slag op maat van je gemeente of stad. Uiteraard is er een verschil tussen een grootstad met een multicultureel karakter en een landelijke gemeente waar hoogstens enkele gezinnen van etnisch diverse afkomst wonen. Onderneem dus actie op basis van je eigen context. Speel in op het enthousiasme van enkele Marokkaanse jongeren die iets willen doen, geef extra aandacht aan een vraag van een Senegalese vereniging, ondersteun een club die ambitie heeft om een maatschappelijke rol op te nemen of die een probleem heeft, laat monitoren extra aandacht schenken aan het informeren van ouders van diverse afkomst tijdens sportkampen of lessenreeksen, geef de nodige aandacht aan die Poolse moeder die aan het loket haar kind wil inschrijven voor de sport-academie ...

Werk samen en ga in dialoog

Doelstellingen rond sport en interculturaliseren zijn een gedeelde verantwoordelijkheid. Mensen aanzetten tot sport is de taak van de sportsector. Een integratiebeleid of een sociaal beleid is de hoofdtaak van de integratiedienst of de welzijnssector. Door elkaars doelstellingen te onderschrijven en eraan mee te werken ontstaat echter een meerwaarde: $1+1=3$. Sport heeft veel potentieel om diverse doelstellingen te helpen realiseren. In het kader van de integrale meerjarenplanning in gemeenten en steden tijdens de komende legislatuur zal samenwerking en afstemming tussen diensten steeds meer realiteit zijn.

Samenwerking zorgt er ook voor dat alle beschikbare expertise wordt ingezet. Veel goede wil en enthousiasme zijn belangrijk, maar om ontgoocheling te vermijden en de slaagkansen te verhogen is een onderbouwde professionele aanpak of ondersteuning ook nodig. Specifieke expertise van de integratiedienst kan de rol van sportmonitoren versterken, verenigingsondersteuning kan vrijwilligers in de sportclub helpen, advies van een minderhedencentrum kan het beleid verbeteren. Ook het inschakelen van brugfiguren van diverse afkomst kunnen we aanbevelen.

Ga tot slot de dialoog aan met respect voor de ander als unieke persoon. Pin je niet vast op zogenaamde kenmerken van culturen of gemeenschappen, maar kijk in plaats daarvan altijd naar de persoon voor je. Pols naar verwachtingen, ga in

gesprek om elkaar beter te begrijpen. Maak er geen waarheidsgevecht van. Zoek naar gemeenschappelijkheden en ga van daaruit aan de slag: samen kan je meer mensen laten sporten en bewegen in goede omstandigheden en onder kwaliteitsvolle begeleiding.

Vlaams Instituut voor
Sportbeheer en
Recreatiebeleid

Antwerps
Minderhedencentrum de8

In vorm voor diversiteit?
Deze website is je grootste
supporter!

- * Voor sportclubs en professionele ondersteuners
- * Diversiteit en sport in 7 vragen
- * Kant-en-klare tips
- * Inspiratie om aan de slag te gaan met diversiteit in de sportclub

www.sportendiversiteit.be

